

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale

LOCUS

DAVEK NA NEPREMIČNINE KOT UKREP PROSTORSKE POLITIKE

Leon Kobetič univ. dipl. inž. grad.

Domžale, september 2013

LOCUS

Z uvedbo Zakona o davku na nepremičnine
se občine poslavljajo od zadnjega
prihodkovnega **fiskalnega ukrepa**,
ki je omogočal ukrepe **občinske prostorske politike** za
lokalno konkurenčnost prostora.

OBLJUBE – Davek kot ukrep prostorske (zemljiške) politike

- davek bo **zmanjšal zemljiške špekulacije** (sprememba namenske rabe)
- davek bo **vplival na racionalno rabo zemljišč** (nezazidana stavbna zemljišča, prenova pred novogradnjo, učinkovito opremljanje stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo, ...)
- davek bo **zagotovil usmerjanje poselitve** v območja naselij
- ...

DEJSTVA – Obrazložitev predloga ZDN (september 2013)

- zaradi **pomanjkljivih evidenc in še ne celovito oblikovanih politik** (stanovanjska, zemljiška itd.) **umik predloga** trikratnega povišanja davka za nerezidenčna (prazna) stanovanja in za neizkoriščena zemljišča za gradnjo stavb.
- V celoti **umaknjen predlog** možnosti povečanja obdavčitve (do 3x) za: **nevarne gradnje, obnovo starejših zgradb, neskladno rabo, neuporabljene stavbe za poslovni ali industrijski namen.**
- uveden predlog **povečane davčne stopnje za nelegalne gradnje** (stopnje?)

LOCUS

CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

Posege v prostor in prostorske ureditve je treba načrtovati tako, da se omogoča:

- trajnostni razvoj v prostoru in učinkovita in gospodarna raba zemljišč,
- kakovostne bivalne razmere,
- prostorsko usklajeno in med seboj dopolnjujočo se razmestitev različnih dejavnosti v prostoru,
- prenovo obstoječega, ki ima prednost pred graditvijo novega,
- ohranjanje prepoznavnih značilnosti prostora,
- sanacijo degradiranega prostora,
- varstvo okolja, naravnih virov ter ohranjanje narave,
- celostno ohranjanje kulturne dediščine, vključno z naselbinsko dediščino,
- zagotavljanje zdravja prebivalstva,
- funkcionalno oviranim osebam neoviran dostop do objektov in njihova uporaba skladno z zakonom ter
- obrambo države in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Politika

urejanja
prostora
Republike
Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
PROSTORSKI INŠTITUT
LEAD IN ARCHITECTURAL PLANNING

LOCUS

NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Kriteriji za določitev višine nadomestila

- **opremljenost stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami** (na objekt natančno) – **v konceptu ZDN vključen v posplošeno tržno vrednost nepremičnine?**
- **lega stavbnega zemljišča** (različna območja in davčne stopnje znotraj občine) – **v konceptu ZDN vključen v posplošeno tržno vrednost nepremičnine?**
- **namembnost stavbnega zemljišča** (zelo raznolike davčne stopnje) – **v konceptu ZDN posplošen za celotno območje RS (možnost vpliva občine do $\pm 50\%$)**
- **smotrna izkoriščenost stavbnega zemljišča** (trajnostni kriterij) – **v ZDN ni vključen!**
- **izjemne ugodnosti lokacije** v zvezi s pridobivanjem dohodka v gospodarskih dejavnostih – **v ZDN ni vključen!**
- **oprostitve** – **v ZDN zelo omejene!**

LOCUS

POOBLASTILO ZA UKREPE PROSTORSKE POLITIKE

predlog ZDN - september 2013

Z zakonom, ki ureja **izvrševanje državnega proračuna**, se lahko v skladu s **prostorsko, zemljiško in stanovanjsko politiko države** določi **povišanje davčnih stopenj** iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona za največ trikrat za nepremičnine, ki so:

- kmetijska zemljišča v zaraščanju,
- prazne stanovanjske nepremičnine,
- nevzdrževane stavbe,
- neskladne gradnje,
- del degradiranega območja
- itd.

Podrobnejšo opredelitev značilnosti posameznih vrst nepremičnin iz prejšnjega odstavka in njihovo evidentiranje **se uredi z zakonom**.

Predlog zakona davek kot ukrep prostorske, zemljiške in stanovanjske politike prestavlja v nedoločno prihodnost.

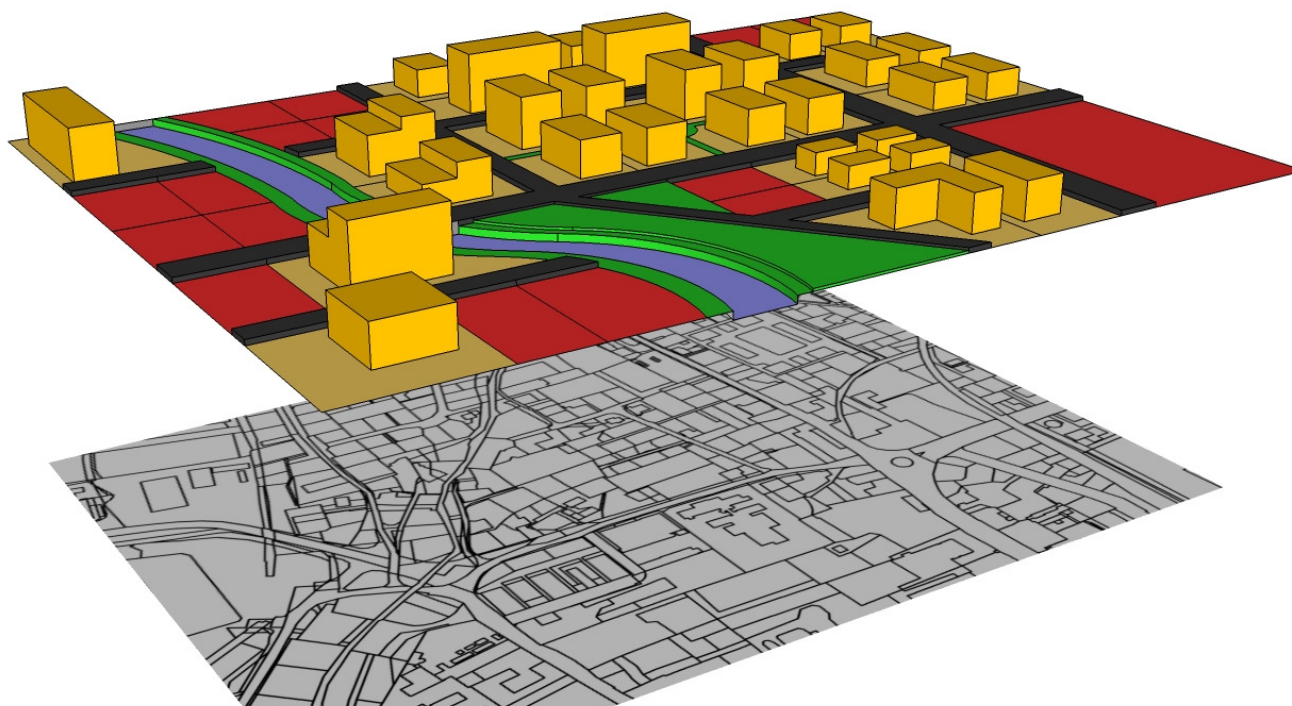

LOCUS

ZEMLIŠČA ZA GRADNJO STAVB – ZEMLJIŠKI DAVEK

Samo tri skupine:

- zazidana stavbna zemljišča
- javna infrastruktura
- nezazidana stavbna zemljišča

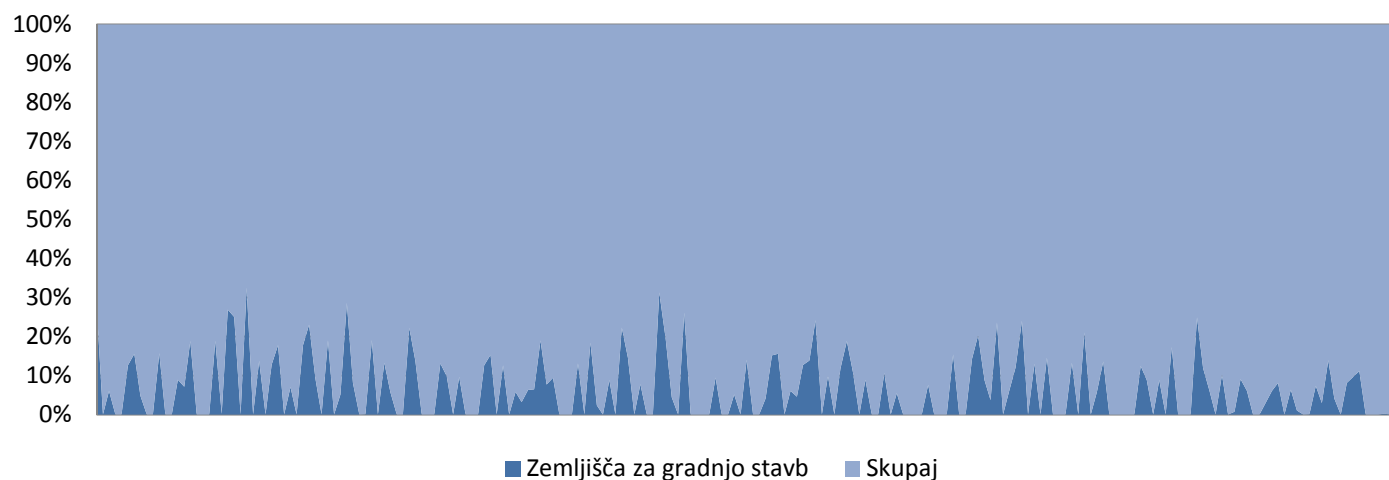

LOCUS

ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO STAVB – ZEMLJIŠKI DAVEK

- *Pravilnik o določanju zemljišč za gradnjo stavb (UL RS 66/2013)*
- stavbna zemljišča, določena v OPN, na katerih je **gradnja stavb dejansko možna** oziroma dopustna in **jih določi občina**
- **Zbirka podatkov zemljišč za gradnjo stavb še ni vzpostavljena!**

Delež zemljišč za gradnjo stavb v celotnem davku (podatki maj 2013)

ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO STAVB – ZEMLJIŠKI DAVEK

Zemljišča za gradnjo stavb so parcele ali deli parcel, če:

1. so zemljišča na območju stavbnih zemljišč,
2. niso izločena kot zemljišča, ki niso primerna za gradnjo stavb in
3. so zemljišča, ki izpolnjujejo enega od naslednjih pogojev:

zemljišča, za katera je **sprejet OPPN** (OLN, UN, ZN) in je v skladu z njihovo vsebino na njih **možna gradnja stavb – nikjer ni omenjen DPN?**

zemljišča, ki so **komunalno opremljena** po ZPNačrt, na katerih je v skladu s PIP iz OPN oziroma v skladu z merili in pogoji iz PUP **dopustna gradnja stavb** ter na njih **niso uveljavljeni pravni režimi**, ki se nanašajo na varstvena, zavarovana, degradirana, ogrožena in druga območja, **tako da gradnja stavb na njih ni možna – prostorski akti glede obojega (komunalno opremljanje, pravni režimi) niso nedvoumni, mnogokrat prenašajo končno odločitev na soglasje k PGD!**

zemljišča, za katera je pridobljeno **dokončno gradbeno dovoljenje za gradnjo stavb – občinske evidence niso vzpostavljene!**

ZEMLIŠČA ZA GRADNJO STAVB – ZEMLIŠKI DAVEK

Zemljišča ki niso primerna za gradnjo stavb:

- so pozidana s stavbami, ki imajo že določena zemljišča po Uredbi o MVN ali z objekti gospodarske javne infrastrukture,
- na katerih **zaradi naravnih ali zaradi drugih omejitev** v prostoru **gradnja stavb ni možna – nedvoumna merila (?), ki jih v OPN ni!**
- na katerih v skladu s PIP iz OPN (PUP, OPPN, UN, ZN) **gradnja stavb ni dopustna – kaj pa DPN?**
- se urejajo z OPN (PUP) in so **na njih uveljavljeni pravni režimi** (varstvena, zavarovana, degradirana, ogrožena in druga območja), na katerih je na podlagi predpisa vzpostavljen poseben pravni režim, tako **da gradnja stavb na njih trajno ali začasno ni možna – nedvoumna merila (?), ki jih v OPN ni!**
- na katerih je v skladu z OPN (PUP) predvidena **gradnja gospodarske javne infrastrukture oziroma gradnja gradbeno inženirskih objektov – nedvoumna merila (?), ki jih v OPN ni!**
- za katera je predvidena **izdelava podrobnega prostorskega akta**, pa ta še ni sprejet – **poseben model vrednotenja ali davčna stopnja za območja OPPN?**
- na katerih veljajo **začasni ukrepi** za zavarovanje urejanja prostora.

NEPREMIČNINSKI DAVEK KOT UKREP PROSTORSKE POLITIKE

1. Davek na nepremičnine je nujen ukrep prostorske (zemljiške) politike.
Predlagani ZDN to ni!
2. **Davek naj bo v celoti v pristojnosti občin.** Prihodki iz davka naj bodo občinski, kot so v večini evropskih držav. V pristojnosti občin je tudi prostorsko načrtovanje, ki mora biti z davkom neposredno povezano.
3. Država naj predvsem in zgolj določi skupna pravila, merila in stopnje pa naj prepusti občinam, ki naj preko davka vzpostavijo tudi mehanizem **lokalne konkurenčnosti prostora.**
4. Predlagan sistem je preveč tog! **Prostorski ukrepi morajo biti prilagodljivi:** po lokacijah oz. območjih, po vrstah stavb, po skupinah zavezancev, po dejavnosti, ipd.
5. Posebej pomemben je sistem odmere davka na nezazidana stavbna zemljišča (**zemljiški davek**). Predlagani sistem je enoličen (DA/NE), kar je bistveno premalo.
6. Ukrepi prostorske politike (tudi davek) **ne smejo imeti samo kaznovalnega značaja** (zvišanja davčne stopnje) ampak morajo biti uravnani. Sredstva pridobljena iz ukrepov **morajo biti namensko uporabljena.**

LOCUS

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale